

Проблеми дослідження тексту

Презентація студентки 62 групи
ННІ філології та журналістики
Андрієвич Оксани

План

1. З історії науки
2. Основні підходи до класифікації тексту
3. Аспекти лінгвістичного аналізу
4. Методи та прийоми дослідження тексту

Література:

1. Єщенко Т.А. Лінгвістичний аналіз тексту: модульний курс: навчальний посібник / Т. Єщенко. – Донецьк, 2009. – С. 111–127
2. Крупа М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту / М. Крупа. –Тернопіль, 2005. – С. 17 - 43
3. Кочерган М.П. Загальне мовознавство / М. Кочерган . – К.: Академія, 2006. – С. 160 – 162
4. Селіванова О.О. Актуальні напрями сучасної лінгвістики / О. Селіванова. – К., 1999
5. Радзієвська Т.В. Текст як засіб комунікації / Т. Радзієвська . – К., 1998

Лінгвістика тексту – галузь мовознавчих досліджень, об'єктом яких є правила побудови зв'язного тексту та його змістові категорії.

Текст та підходи до його дослідження

Лексикоцентричний підхід: слово розглядалося окремо як фрагмент мовлення, тобто закріплений у свідомості мовців знак, що має свій семантичний простір.

Молодограматизм звернув увагу на живе, усне мовлення. Головним об'єктом ЛА стало речення, яке, на відміну від окремих слів, передає закінчену думку завдяки своїй смисловій, граматичній та інтонаційній оформленості.

Текстоцентричний підхід: уможливив репрезентацію синхронного функціонування лексичної семантики в різних текстах відповідно до сфери, умов і настанов мовної комунікації. Тексти постають як самостійні аспекти дослідження. Аналізований підхід є функціонально-топологічним і відтворює традиційну класифікацію, яка наближує тексти до жанрів: розповідь, опис, міркування. Мова існує не у штучно створених вченими схемах, а саме в текстах, та об'єктивній дійсності її використання.

Структуралізм поклав в основу своєї концепції поняття «sentence». Зусилля структуралістів, а також їхніх прихильників були спрямовані на створення моделі мови, що відображала б типові особливості структури речення, на виділення «домінантних» моделей речень та утворення з них різних варіантів — трансформ.

Підхід до мовлення як **комунікативної діяльності** довів, що мовленнєве спілкування треба розглядати не як обмін окремими знаками (словами реченнями), а як обмін цілісними висловлюваннями та повідомленнями.

Діяльнісний підхід до природи спілкування спонукав учених до дослідження змісту, типології й структури мовленнєвого повідомлення. Такий підхід відразу поставив текст у самий центр наукових інтересів лінгвістів, психологів і психолінгвістів.

Текст – 1) посередник і водночас кінцевий результат комунікації; 2) структура, в яку втілюється “живий” дискурс після свого завершення; 3) феномен використання мови; ; 4) словесне ціле, структурно і концептуально організоване, виражене у письмовій, усній чи друкованій формах; 5) витвір, що співвідноситься з одним із жанрів художньої чи нехудожньої словесності.

Т. Єщенко

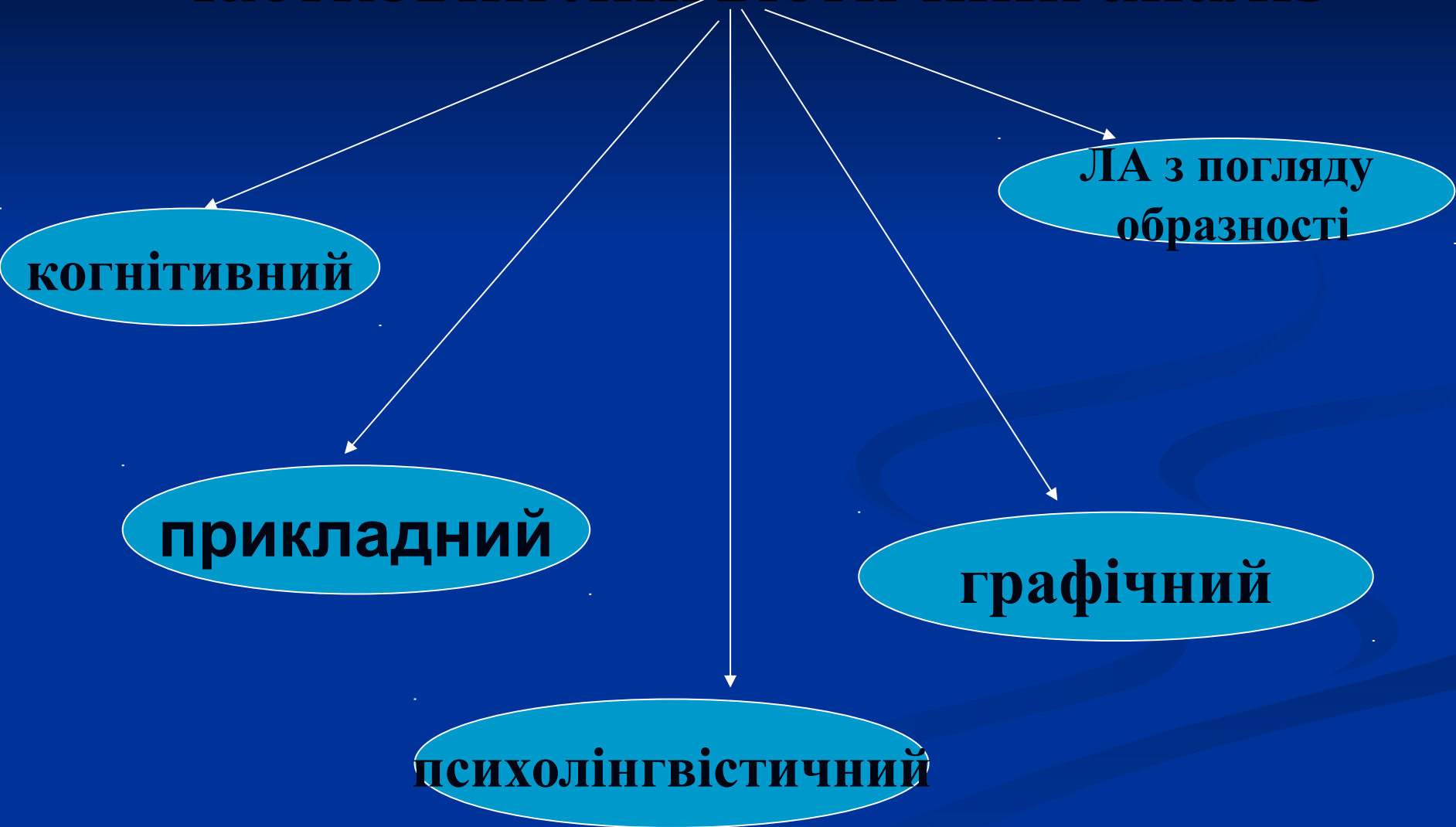
Цілісний лінгвістичний аналіз тексту

передбачає розгляд усіх текстоутворювальних чинників, текстових категорій - **інформативності** (якими засобами виражені в тексті її різновиди), **цілісності, категорії членування**, засобів зв'язності в тексті. У тому числі часових та просторових категорій, образу автора і способів його вираження в тексті, **категорії інтеграції і завершеності** з характеристикою усіх засобів, які беруть участь у реалізації цих категорій з виокремленням ідеї (концепту) тексту тощо.

Частковий лінгвістичний аналіз



Частковий лінгвістичний аналіз



Основні підходи до лінгвістичної класифікації текстів

Е. Верліх, вдаючись до дедуктивного методу, визначає такі типи текстів:

- дескриптивні** – тексти про явища і зміни у просторі;
- нарративні** – тексти про явища і зміни у часі;
- пояснювальні** – тексти про понятійні уявлення мовця;
- аргументативні** – тексти про концептуальний зміст висловлювання;

А.П. Загнітко диференціює тексти за:

-**структурою** (прості, складні, комплексні);

-**функціонально-стильовими** параметрами (офіційно-ділові, наукові, публіцистичні, розмовні, художні);

-**за параметром підготовленості** (фіксовані, поліфіксовані, нефіксовані);

-**за параметром функціонально-прагматичного характеру** (приписи, описи)

Методи і прийоми дослідження тексту

Контекстуально-інтерпретаційний метод

Метод діалогійної інтерпретації

Метод когнітивного картування

Прагматичний метод

Математичний метод

Метод авторизації

Зіставний метод

Метод лінгвістичного експерименту

Семантико-стилістичний метод

Описовий метод

Дякую за увагу!